

Programfüzet

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
199., ÜNNEPI KÖZGYŰLÉSÉNEK PROGRAMJA

AJÁNLÓ A BICENTENÁRIUMI
RENDEZVÉNYEKBŐL ÉS TARTALMAKBÓL

MTA 200 ÉVES
A MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA



A Magyar Tudományos
Akadémia 199., ünnepi
közgyűlésének programja

A Magyar Tudományos Akadémia
alapításának 200. évfordulója alkalmából
rendezett ünnepsorozat nyitóprogramja

2025. május 5., hétfő

KOSZORÚZÁS SZÉCHENYI ISTVÁN SZOBRÁNÁL

9.30—10.00

1051 Budapest, Széchenyi István tér

A rendezvényről kép- és hangfelvétel készül, részvételével egyben hozzájárul nyilvános publikálásukhoz. A felvétel megtekinthető lesz az MTA YouTube-csatornáján.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ALAPÍTÁSÁNAK 200. ÉVFORDULÓJÁRA TERVEZETT KÖZTÉRI ALKOTÁS FELAVATÁSA

Köszöntőt mond: *Kollár László*, az MTA főtitkára

10.00—10.40

1051 Budapest, az MTA Székház előtt

A rendezvényről kép- és hangfelvétel készül, részvételével egyben hozzájárul nyilvános publikálásukhoz. A felvétel megtekinthető lesz az MTA YouTube-csatornáján.

ÜNNEPI ÜLÉS

11.00—13.30

MTA Székház, Díszterem

A rendezvény élőben követhető az MTA YouTube-csatornáján.

Levezető elnök: *Kosztolányi György*, az MTA
élettudományi alelnöke

1. *Freund Tamás*, az MTA elnöke ünnepi nyitóbeszéde
2. *Sulyok Tamás* köztársasági elnök beszéde
3. Díjátadás I. — Akadémiai Aranyérem
4. Díszelőadás: „...munkálkodni, hogy az emberek boldogabbaknak hagyjuk, mint találtuk” (Tudományelméleti modellek és tudományszervezési hagyományok a Magyar Tudományos Akadémia alapításában)
Kecskeméti Gábor, az MTA rendes tagja
5. Díjátadás II. — Akadémiai Díj, Akadémiai Újságírói Díj, *Wahrmann Mór*-érem, Arany János-életműdíj

A rendezvényről kép- és hangfelvétel készül, részvételével egyben hozzájárul nyilvános publikálásukhoz. A felvétel megtekinthető lesz az MTA YouTube-csatornáján.

Ebédszünet (13.30—14.45)

A VARÁZSHATALOM CÍMŰ KIÁLLÍTÁS MEGNYITÓJA

15.30—17.30

Magyar Nemzeti Múzeum

A kiállítást megnyitja:

Freund Tamás, az MTA elnöke,

Demeter Szilárd, a Magyar Nemzeti Múzeum

Közgyűjteményi Központ elnöke

A rendezvényről kép- és hangfelvétel készül, részvételével egyben hozzájárul nyilvános publikálásukhoz. A felvétel megtekinthető lesz az MTA YouTube-csatornáján.

FOGADÁS

17.30—18.45

MTA Székház, Akadémia Klub étterem

KONCERT

19.00

MTA Székház, Díszterem

Köszöntőt mond: *Freund Tamás*, az MTA elnöke

Előadó: *Bogányi Gergely* Kossuth- és Liszt
Ferenc-díjas zongoraművész

Műsor

Frédéric Chopin: *1. g-moll ballada, op. 23.*
Frédéric Chopin: *Esz-dúr noktürn, op. 9. No. 2.*
Frédéric Chopin: *f-moll noktürn, op. 55. No. 1.*
Frédéric Chopin: *cisz-moll keringő, op. 64. No. 2.*
Frédéric Chopin: *Asz-dúr keringő op. 42.*
Liszt Ferenc: *II. Magyar rapszódia*
Bogányi Gergely: *MTA Overture* (ősbemutató)

A rendezvényről fényképfelvételek készülnek, részvételével
egyben hozzájárul nyilvános publikálásukhoz.

A Magyar Tudományos Akadémia
199. közgyűlésének tervezett napirendje

2025. május 6., kedd

MUNKAKÖZGYŰLÉS I. – ZÁRT ÜLÉS

10.00—12.15

MTA Székház, Díszterem

Levezető elnök: *Lamm Vanda*, az MTA
társadalomtudományi alelnöke

Köszöntőt mond: *Freund Tamás*, az MTA elnöke

1. Elnöki beszámoló (*Freund Tamás*)
*Hozzászólások, vita, majd szavazás az 1. napi-
rendi pontról*

2. Beszámoló az MTA 2024. évi költségvetéséről
és vagyoni helyzetéről (*Freund Tamás*)
3. Javaslat az MTA 2026—2027. évi költségvetési
irányelveire (*Freund Tamás*)
*Hozzászólások, vita, majd szavazás a 2—3. napi-
rendi pontokról*
4. Főtitkári beszámoló (*Kollár László*)
*Hozzászólások, vita, majd szavazás a 4. napi-
rendi pontról*
5. Beszámoló az Országgyűlés számára
a Magyar Tudományos Akadémia munkájáról
(2023—2024); a dokumentum koncepciója,
tartalmi összefoglalója és elkészítésének
ütemterve (*Freund Tamás*)
*Hozzászólások, vita, majd szavazás az 5. napi-
rendi pontról*
6. Jelentés a Felügyelő Testület 2024. évi
tevékenységéről (*Kovács L. Gábor*)
*Hozzászólások, vita, majd szavazás a 6. napi-
rendi pontról*
7. Beszámoló a Vagyonkezelő Testület
2024. évi tevékenységéről (*Szerb László*)
*Hozzászólások, vita, majd szavazás a 7. napi-
rendi pontról*
8. Beszámoló a Doktori Tanács 2024. évi
tevékenységéről (*Kamarás Katalin*)
*Hozzászólások, vita, majd szavazás a 8. napi-
rendi pontról*
9. Beszámoló a Könyv- és Folyóirat-kiadó
Bizottság 2024. évi tevékenységéről
(*Madas Edit*)
*Hozzászólások, vita, majd szavazás a 9. napi-
rendi pontról*
10. Beszámoló a Tudományetikai Bizottság
2024. évi tevékenységéről (*Buzás Edit Irén*)
*Hozzászólások, vita, majd szavazás a 10. napi-
rendi pontról*

11. Az MTA Elnöksége három nem akadémikus közgyűlési képviselő tagjának megválasztása (*Bollobás Enikő*)
Hozzászólások, vita, majd szavazás a 11. napirendi pontról
12. A Jelölőbizottság kiküldése (*Freund Tamás*)
13. A Jelölőbizottság elnökének megválasztása (*Freund Tamás*)
Hozzászólások, vita, majd szavazás a 12–13. napirendi pontokról

Ebédszünet (12.30–13.45)

MUNKAKÖZGYŰLÉS II. — ZÁRT ÜLÉS

14.00
MTA Székház, Díszterem

Levezető elnök: *Kollár László*, az MTA főtitkára

14. Beszámoló a Fiala Kutatók Akadémiája 2024. évi tevékenységéről (*Wilhelm Imola, Szentgáli-Tóth Boldizsár*)
15. Beszámoló a Kutatóhelyeket Minősítő Tanács 2024. évi tevékenységéről (*Hunyady László*)
Hozzászólások, vita, majd szavazás a 15. napirendi pontról
16. Beszámoló az MTA területi bizottságainak 2024. évi tevékenységéről (*Freund Tamás*)
Hozzászólások, vita, majd szavazás a 16. napirendi pontról
17. Beszámoló a határon túli magyar tudományosság ügyeiről (*Freund Tamás*)
Hozzászólások, vita, majd szavazás a 17. napirendi pontról
18. Beszámoló a Magyar Tudományos Művek Tára 2024. évi tevékenységéről (*Kollár László*)
Hozzászólások, vita, majd szavazás a 18. napirendi pontról

19. Beszámoló a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia 2024. évi tevékenységéről (*Ferencz Győző*)
Hozzászólások, vita, majd szavazás a 19. napirendi pontról
20. Beszámoló a kutatóhálózati ingatlaneladás vételárával való gazdálkodást előkészítő bizottság tevékenységéről (*Freund Tamás*)
Hozzászólások, vita, majd szavazás a 20. napirendi pontról
21. Tájékoztató a 2024. évi jótékonyági gyűjtésről és javaslat a 2025. évi jótékonyági gyűjtés céljának meghatározására (*Freund Tamás*)
Hozzászólások, vita, majd szavazás a 21. napirendi pontról
22. Egyéb beérkezett egyéni indítvány, javaslat, tájékoztatás

22./A Dobránszky János egyéni indítványa
Hozzászólások, vita az egyéb javaslatokról

2025. május 7., szerda

AKADÉMIKUSOK GYŰLÉSE — ZÁRT ÜLÉS

10.00–12.30
MTA Székház, Díszterem

Levezető elnök: *Freund Tamás*, az MTA elnöke

1. A 2025. évi tagválasztás
Hozzászólások, vita, majd szavazás az 1. napirendi pontról
2. Egyéb beérkezett egyéni indítvány, javaslat, tájékoztatás

AZ MTA ÚJ TAGJAINAK BEMUTATÁSA

Ebédszünet (12.30—13.45)

TUDOMÁNYOS ELŐADÁSOK

14.00

MTA Székház, Díszterem

Levezető elnök: *Erdei Anna*, az MTA főtitkárhelyettese

A Tíz hónap Babilon-ügy

Fullajtár Andrea színművész, a SZIMA Mozgókép- és Színházművészeti Osztály tagja

Az Akadémia Magyar Nemzeti Helynévtár

Programjáról: Mire jók a helynevek?

Hoffmann István, az MTA levelező tagja

A múlt tükre: Éghajlat-, környezetváltozás és civilizációk sorsa a holocénben

Magyarai Enikő Katalin, az MTA levelező tagja

Kiméráktól a szintetikus embriókig — Szép új világ?

Gócza Elen, az MTA levelező tagja

A rendezvényről kép- és hangfelvétel készül, részvételével egyben hozzájárul nyilvános publikálásukhoz. A felvétel megtekinthető lesz az MTA YouTube-csatornáján.

2025. május 9., péntek

FIATAL KUTATÓK FÓRUMA — A FIATAL KUTATÓK AKADÉMIAJÁNAK (FKA) RENDEZVÉNYE

10.00—17.00

MTA Székház, Nagyterem

A TUDOMÁNYKÖMUNIKÁCIÓ LEGÚJABB KIHÍVÁSAI: JÓ GYAKORLATOK ÉS ÚJ TECHNOLÓGIÁK A KUTATÁSI EREDMÉNYEK NÉPSZERŰSÍTÉSÉNEK SZOLGÁLATÁBAN

Moderátor: *Hatvani István Gábor* tudományos főmunkatárs, az FKA alumnusa (HUN-REN CSFK Földtani és Geokémiai Intézet)

10.00—10.10

Köszöntő és megnyitó

Hudecz Ferenc, az MTA természettudományi alelnöke

10.10—10.20

Az FKA bemutatása

Szentgáli-Tóth Boldizsár tudományos főmunkatárs, az FKA társelnöke (HUN-REN TK Jogtudományi Intézet)

10.20—10.40

Kutató vagy celeb? A tudománykommunikáció kihívásai az AI-korszakban

Csupor Dezső egyetemi tanár, az FKA alumnusa (SZTE GYTK Klinikai Gyógyszerészeti Intézet)

10.40—11.00

Fekete lyukak a tudománykommunikációban

Kis-Tóth Ágnes mestertanár, asztrofizikus (ELTE TTK Fizikai és Csillagászati Intézet)

11.00—11.20

A „fast science” korszaka: hogyan kommunikáljunk, amikor mindenki gyors válaszokat akar?

Molnár Janka Sára fizikus, tudomány-kommunikátor (FUNtasztikus Tudomány Kft.)

11.20—11.40

A katedráról a világot jelentő deszkákig — Tapasztalatok középiskolások megszólításában

Kelemen Zsolt egyetemi docens, az FKA tagja (BME VBK Szervetlen és Analitikai Kémia Tanszék)

11.40—12.30

Kerekasztal-beszélgetés

Moderátor: *Havasi Dávid* egyetemi adjunktus, az FKA tagja (BME VBK Kémiai és Környezeti Folyamatmérnöki Tanszék)

Részvevők:

Csupor Dezső egyetemi tanár, az FKA alumnusa (SZTE GYTK Klinikai Gyógyszerészeti Intézet)

Kis-Tóth Ágnes mestertanár, asztrofizikus (ELTE TTK Fizikai és Csillagászati Intézet)

Molnár Janka Sára fizikus, tudománykommunikátor (FUNtasztikus Tudomány Kft.)

Kelemen Zsolt egyetemi docens, az FKA tagja (BME VBK Szervetlen és Analitikai Kémia Tanszék)

12.30—12.45

Zárszó

Havasi Dávid egyetemi adjunktus, az FKA tagja (BME VBK Kémiai és Környezeti Folyamatmérnöki Tanszék)

A rendezvényről kép- és hangfelvétel készül, részvételével egyben hozzájárul nyilvános publikálásukhoz. A felvétel megtekinthető lesz az MTA YouTube-csatornáján.

Ebédszünet (12.45–14.00)

TAGGYŰLÉS

14.00—17.00

MTA Székház, Nagyterem

14.00—16.00

Taggyűlés I. (nyilvános)

14.00—14.10

Köszöntő

14.10—14.25

Zenés produkció: „Két karod csöndje” — Összeállítás Radnóti Miklós verseiből

Előadó: *Kosbor Együttes*

Közreműködik:

Horváti Kata (ének)

Tamás Benedek (basszuslant)

Fejérdy Péter (mandolincselló)

Nemes Janó (fuvola, szaxofon)

Gyulai Csaba (ütőhangszerek, gadulka)

14.25—14.40

Bemutkozik az FKA új vezetősége

14.40—15.00

Az új FKA-tagok köszöntése és bemutatkozása

15.00—15.30

Az FKA bizottságainak beszámolója

15.30—16.00

Az FKA alumni tagjainak búcsúztatása

16.00—16.15 Szünet



Kövessen minket
a YouTube-on!

youtube.com/@MTA1825

16.15—17.00

Taggyűlés II. (zártkörű) — Beszélgetés az FKA ez évi feladatairól

A rendezvény nyilvános részéről kép- és hangfelvétel készül, részvételével egyben hozzájárul nyilvános publikálásukhoz. A felvétel megtekinthető lesz az MTA YouTube-csatornáján.

A rendezvény időtartama alatt — előzetesen jelzett igény esetén — gyermekfelügyeletet biztosítunk. Kérjük, hogy ennek részleteivel kapcsolatban forduljanak Pethő-Szirmai Judit elnöki nemzetközi szakreferenshez (petho.szirmai.judit@titkarsag.mta.hu).

Az MTA 199., ünnepi közgyűléséhez kapcsolódó
kiemelt rendezvények

2025. május 8–9., csütörtök–péntek

MTA Székház, Díszterem

BICENTENÁRIUMI TUDOMÁNYOS KONFERENCIA AZ AMERIKAI MAGYAR AKADÉMIKUSOK TÁRSASÁGA ÉS A KÜLSŐ TAGSÁG RENDEZVÉNYE

A konferencia nyelve angol.

2025. május 8., csütörtök

8.00—9.00
Regisztráció

9.00—9.05

A szervezők köszöntője

Tigyi Gábor külső tag (VIII. Biológiai Tudományok Osztálya); Módy István külső tag (V. Orvosi Tudományok Osztálya)

Levezető elnök: Módy István külső tag (V. Orvosi Tudományok Osztálya)

9.05—9.30

Megnyitó és díjátadó

Freund Tamás, az MTA elnöke

9.30—10.00

Convergence across physics, biology and computing. The benefits we reap and the price we pay / A fizika, biológia és számítástechnika közötti konvergencia.

Mi hasznunk belőle, és mibe kerül?

Sztipanovics János (Vanderbilt University) külső tag (VI. Műszaki Tudományok Osztálya)

10.00—10.30

Microfluidics-based bioanalytical systems: from DNA sequencing to diagnostics in space / Mikrofluidika-alapú bioanalitikai rendszerek: a DNS-szekvenálástól a diagnosztikáig az űrben

Guttman András (Horváth Csaba Memorial Institute of Bioseparation Sciences, San Diego) külső tag (VII. Kémiai Tudományok Osztálya)

10.30—11.00 Szünet

11.00—12.00

Plenáris előadás: Discrete or continuous mathematics? / Diszkrét vagy folytonos matematika?

Lovász László (Eötvös Loránd Tudományegyetem; Abel-díj, 2021) rendes tag (III. Matematikai Tudományok Osztálya)

12.00—12.30

Chloroplast genome engineering: history and the road ahead / A kloroplaszt géntechnológiája: történelmi áttekintés és az előttünk álló út

Maliga Pál (Rutgers University) külső tag (IV. Agrártudományok Osztálya)

12.30—14.00 Ebédszünet

Levezető elnök: *Mezey Éva* külső tag (V. Orvosi Tudományok Osztálya)

14.00—14.30

The power of translational research in liver diseases — what science accomplished in the past 30 years / A transzlációs kutatás adottságai májbetegségekben — amit a tudomány az utóbbi 30 évben megvalósított

Szabó Gyöngyi (Harvard University) külső tag (V. Orvosi Tudományok Osztálya)

14.30—15.00

Stability and learning in strategic games / Stabilitás és tanulás stratégiai játékokban

Tardos Éva (Cornell University) külső tag (III. Matematikai Tudományok Osztálya)

15.00—16.00

Plenáris előadás: Spatial maps in entorhinal cortex and their origin / Az entorhinális kéreg (cortex) térbeli térképei és eredetük

May-Britt Moser (Norwegian University of Science and Technology; élettani-orvosi Nobel-díj, 2014)

16.00—16.30 Szünet

16.30—17.00

Natural hydrogen exploration: quo vadis? / A természetes hidrogén kiaknázása: quo vadis?

Tari Gábor (OMV Austria) külső tag (X. Földtudományok Osztálya)

17.00—18.00

Plenáris előadás: The revolution of personalized medicine — are we going to cure all diseases and at what price? / A személyre szabott gyógyítás forradalma — meg tudunk-e gyógyítani minden betegséget, és milyen áron?

Aaron Ciechanover (Israel Institute of Technology; kémiai Nobel-díj, 2004)

18.15

Az Akadémia külső tagjai által az MTA alapításának 200. évfordulója alkalmából adományozott emléktábla felavatása

Beszédet mond: *Tigyi Gábor* és *Módy István*, az emlékkonferencia társszervezői

2025. május 9., péntek

8.00—9.00

Regisztráció

Levezető elnök: *Záborszky László* külső tag (VIII. Biológiai Tudományok Osztálya)

9.00—9.30

The global contribution of Hungarian economists / Magyar közgazdászok hozzájárulásai szerte a világon

Ács Zoltán (George Mason University) külső tag (IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya)

9.30—10.00

How do we remember? / Hogyan emlékezünk?

Buzsáki György (New York University) külső tag (VIII. Biológiai Tudományok Osztálya)

10.00—10.30

On the international embeddedness of early modern Hungarian literature. Theoretical considerations and a case study / A korai modern magyar irodalom nemzetközi beágyazottságáról. Elméleti megfontolások és egy egyedi eset

Gábor Csilla (Babeş—Bolyai Tudományegyetem) külső tag (I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya)

10.30—11.00 Szünet

Levezető elnök: *Nagy Éva* külső tag (IV. Agrártudományok Osztálya)

11.00—12.00

Plenáris előadás: Developing mRNA for therapy: my journey / mRNS fejlesztése terápiás célokra: az én utazásom

Karikó Katalin (University of Pennsylvania; élettani-orvosi Nobel-díj, 2023) tiszteleti tag (VIII. Biológiai Tudományok Osztálya)

12.00—13.00

Plenáris előadás: Population dynamics of grid cells and place cells — from space to time / A rács- és helysejtek populációs dinamikája — térből időbe

Edvard Moser (Norwegian University of Science and Technology; élettani-orvosi Nobel-díj, 2014)

13.00—14.00 Ebédszünet

Levezető elnök: *Tigyi Gábor* külső tag (VIII. Biológiai Tudományok Osztálya)

14.00—14.30

The survival of the traditional elite: the political role of the aristocracy in the dualist era / A hagyományos elit továbbélése: az arisztokrácia politikai szerepe a dualizmus korában

Pál Judit (Babeş—Bolyai Tudományegyetem) külső tag (II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya)

14.30—15.00

Network science: decoding the architecture of complexity / A hálózatok tudománya: a bonyolultság felépítésének megfejtése

Barabási Albert-László (Northeastern University) külső tag (XI. Fizikai Tudományok Osztálya)

A rendezvényről kép- és hangfelvétel készül, részvételével egyben hozzájárul nyilvános publikálásukhoz. A felvétel megtekinthető lesz az MTA YouTube-csatoráján.

2025. május 12., hétfő

**SOKSZÍNŰ TUDOMÁNY — MTA200
TUDOMÁNYHAVI RENDEZVÉNYEK
A HATÁRON TÚLI MAGYAR TUDOMÁNYOS
INTÉZETEK ÉS SZERVEZETEK ÜNNEPI HÓNAPJÁNAK
MEGNYITÓJA**

MTA Székház, Felolvasóterem

13.30—13.45

Megnyitó

Freund Tamás, az MTA elnöke

13.45—14.30

Magyar tudományosság határainkon túl

Kocsis Károly, az MTA rendes tagja, a Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság elnöke

AZ ERDÉLYI MÚZEUM-EGYESÜLET PROGRAMJA

14.30—14.45

A Magyar Tudományos Akadémia szerepe az Erdélyi Múzeum-Egyesület megalakulásában és fejlődésében

Bitay Enikő, az MTA külső tagja, az EME elnöke

14.45—15.10

Források és adattárak Erdély középkori és kora újkori történetéhez. A Jakó Zsigmond Kutatóintézet forráskiadási programja

Bogdándi Zsolt, W. Kovács András (EME Jakó Zsigmond Kutatóintézet)

15.10—15.20

A Magyar Nemzeti Helynévtár Program erdélyi munkálatai

Tamásné Szabó Csilla (EME Jakó Zsigmond Kutatóintézet)

15.20—15.35

Az EME külső kutatásai egyperces filmekben — tematikus válogatás

15.35—15.45

Az EME kiadója: Tudományos könyvkiadás Erdélyben

Biró Annamária (EME Kiadó)

15.45—16.00 Szünet

Erdélyi magyar akadémikusok arcképcsarnoka — kiállításmegnyitó, rövidfilm-vetítés

16.45—17.45

A *Bolyai Farkas élete* című dokumentumfilm vetítése

A rendezvényről kép- és hangfelvétel készül, részvételével egyben hozzájárul nyilvános publikálásukhoz. A felvétel megtekinthető lesz az MTA YouTube-csatornáján.

18.00—19.00

MTA Székház, Díszterem

**AZ ENCIENTROS ÉNEKEGYÜTTES KONCERTJE:
A ZENESZERZŐ SZÉCHÉNYIEK TISZTELETÉRE —
BAROKK ZENE MAGYARORSZÁGI
GYŰJTEMÉNYEKBŐL**

Karnagy: *Leidemann Sylvia*

Ajánló a bicentenáriumi rendezvényekből és tartalmakból

A 200 éves Magyar Tudományos Akadémia a magyar tudományosság és modern nemzeté válásunk egyik legfontosabb szimbóluma. Alapításának 200 éves évfordulója az egész nemzet ünnepe. A bicentenárium alkalmából szervezett, sokszínű és tartalmas programokat kínáló rendezvénysorozat egyszerre méltó tisztelgés e nagy múltú tudományos intézmény történelmi öröksége előtt és lehetőség arra, hogy megmutassuk, az Akadémia története — mindannyiunk közös történetének része — nem ért véget.

Az alábbiakban a 2025-ös év kiemelt programjait ajánljuk a figyelmébe. A jubileumi rendezvényekről bővebben tájékozódhat a folyamatosan frissülő mta200.hu ünnepi weboldalon, ahol az aktuális eseményeket ismertető hírlevelünkre is feliratkozhat. Az oldal „Ünnepi programok” menüpontján elérhető eseménynaptárban több szempont szerint böngészhet a programok között. Az MTA jubileumi honlapja emellett számos érdekességet, gazdag tartalmat kínál a Magyar Tudományos Akadémia múltjáról és jelenéről.



Az MTA bicentenáriumi ünnepi közgyűlése

Az alapításának 200. jubileumát ünneplő Magyar Tudományos Akadémia közgyűlése a bicentenáriumi év ünnepélyes nyitánya is egyben. Az ünnepi közgyűlés első napján, 2025. május 5-én Sulyok Tamás köztársasági elnök részvételével megkoszorúzzák az alapító, Széchenyi István szobrát, és ekkor adják át a székház előtt a *Határtalan történet* című köztéri alkotást is, amely 200 tardosi nemes mészkőlapon állít emléket az elmúlt két évszázad Akadémiánkhoz kötődő tudósainak és jelentős tudományos eseményeinek. Ezt követően a székház felújított Dísztermében tartott ünnepi ülésen a legrangosabb akadémiai kitüntetések: az Akadémiai Aranyérem és az Akadémiai Díjak átadására kerül sor, majd Kecskeméti Gábor, az MTA rendes tagja tart bicentenáriumi díszelőadást „...munkálkodni, hogy az embereket boldogabbaknak hagyjuk, mint találtuk” (*Tudományelméleti modellek és tudományszervezési hagyományok a Magyar Tudományos Akadémia alapításában*) címmel. Az Akadémia alapításának 200. évfordulója és a Magyar Tudomány Éve alkalmából 2025. május 5-én nyitja meg kapuit



Fotó: Szigeti Tamás

a Magyar Tudományos Akadémia és a Magyar Nemzeti Múzeum *Varázshatalom — Tudás. Közösség. Akadémia* című közös kiállítása is a Magyar Nemzeti Múzeumban. Az MTA ünnepi közgyűlésének első délutánja a kiállítás megtekintésével folytatódik, és Bogányi Gergely zongoraművész koncertjével zárul este a Díszteremben. A bicentenáriumi közgyűlés második napján, május 6-án zárt munkaközgyűlések zajlanak. Május 7-én délelőtt ugyancsak zárt körben megválasztják a Magyar Tudományos Akadémia új tagjait, délután pedig nyilvános tudományos előadásokra kerül sor.

Megújul a Magyar Tudományos Akadémia székháza

Eredeti pompájában, de korszerű gépészettel, hang- és világítástechnikával fogadja a május elejei jubileumi közgyűlést és az egymást követő bicentenáriumi ünnepeket a tudomány palotájának Díszterme. Az 1865-ben átadott épület rekonstrukciójának I. üteme 2023 júliusában kezdődött. A saját forrásból finanszírozott felújítás keretében a teljes tetőszerkezet cseréje mellett újra megnyílik és további kiállítóterekkel bővül a 3. emeleti képtár. A leglátványosabb változás a székház Dísztermében lesz majd látható. Az eredeti tervek szerint a Díszterem rekonstrukciója a terem teljes gépészeti, erős- és gyengeáramú hálózatának korszerűsítését, új audiovizuális rendszer és világítás kialakítását, valamint moduláris, az adott rendezvényhez alakítható berendezés elhelyezését foglalta volna magába. A kivitelezés kezdetén felmerülő problémák időigényes, de eredményes megoldása azonban lehetővé tette, hogy — szükségből erényt kovácsolva — a Díszterem teljes restaurálása megvalósuljon, amire eredetileg csak az ünnepi évek után induló II. szakaszban került volna sor. Mindennek köszönhetően olyan látvány várja majd a bicentenáriumi ünnepeken részt vevőket a Magyar Tudományos Akadémia székházában, amelyben csak azoknak volt részük, akik akkor látták az épületet,

amikor Lotz Károly megfestette a Díszterem seccóit. Az MTA vezetése folyamatosan dolgozik a felújítás forrásainak biztosításán és a rekonstrukció II. ütemének előkészítésén is. A II. ütemre vonatkozó beruházási koncepciót már beadták a kormány beruházási tervéhez (2025–2035).

Széchenyi István szobra a Lánchíd és az MTA székháza közelében

Amikor 1867-ben Ferenc József osztrák császárt magyar királlyá koronázták, a koronázási ceremónia részeként fellovagolt a Lánchíd előtti, nagyvárosias kiépülő téren összehordott koronázódombra is. A téren akkor már két éve állt az 1825-ben alapított Magyar Tudományos Akadémia közadakozásból felépített székháza. 1880-ban pedig az egykori koronázódomb helyén az alapító, gróf Széchenyi István kapott bronzból készült szobrot. Az alkotó, Engel József szobrász magyar díszruhában, mentével a vállán ábrázolta a jobb kezében papírtekercset tartó Széchenyit. A vörösmárvány talapzaton álló államférfi emlékműve két legmaradandóbb alkotása, a Lánchíd és a Magyar Tudományos Akadémia közvetlen közelében áll. A szobor négy mellékalakja Minerva, aki a tudományt és a művészetet, Neptunus, aki a hajózást, Vulcanus, aki az ipart, és Ceres, aki pedig a földművelést szimbolizálja. Az 1880. május 23-i avatónságon a király képviselőjében József főherceg jelent meg, s elhangzott Arany János 1860-ban, Széchenyi halála után írt ódája, a *Széchenyi emlékezete* is.

Határtalan történet

A Magyar Tudományos Akadémia alapítása 200. évfordulójának egy köztéri alkotással állít maradandó emléket. A 2022-ben kiírt pályázaton az MTA vezetése a *Határtalan történet* című pályaművet választotta ki megvalósításra. A 200 tardosi nemes mészkölap alkotta idővonal mellett végigsétálva

megismerhetjük a tudás, a nemzet és az egyetemes tudomány szolgálatában álló intézmény első 200 évének jelentős eseményeit az 1825-ös alapítástól egészen Karikó Katalin és Krausz Ferenc Nobel-díjáig. Az alkotás végleges formájában a jelenlegi parkolóból kialakított parkban kap majd helyet.

Az idővonal a székház előtti köztéri alkotás mellett a virtuális térben is elérhető a folyamatosan bővülő idővonal.mta.hu oldalon. Így akár a Széchenyi téren sétálva, akár otthonunk nyugalmában elmélyedhetünk az intézmény 200 éves történetének részleteiben.

„Nemzeti létünknek révpartja” – Képek a Magyar Tudományos Akadémia első 200 évéből

Hogyan született meg egy nagyrészt németül beszélő, magyar nyelvű kulturális létesítmények nélküli városban a nemzeti nyelv, kultúra és identitás, illetve a tudomány szempontjából meghatározó jelentőségű intézmény, az Akadémia? Miként alakult a története az elmúlt két évszázadban, párhuzamosan az ország történetével? Ezt beszéli el az Animatiqua filmstúdió által készített kisfilm, amelyhez az alkotók a mesterséges intelligencia segítségével élővé tett, korabeli, ritkán látott fotókat használtak fel. Az intézmény a reformkori kezdetektől a rendszerváltásig ívelő történetének megismerésén túl a filmnek köszönhetően virtuálisan beléphetünk a közadakozásból felépített székházba, és ízelítőt kaphatunk az Akadémia sorsát is befolyásoló politikai vitákból. Megelevenedik az a korszak is, amikor a történelem viharos évei után az MTA központi tudományirányítói szerepvállalásának köszönhetően a megörökölt és új kutatóintézetekkel megszervezte és irányította az alap kutatások teljes rendszerét. A Magyar Tudományos Akadémia első 200 évének sorsfordító eseményeit összefoglaló film Mácsai Pál színművész narrációjával hallható. A filmet 2025.

május 5-én, az MTA ünnepi közgyűlésén mutatjuk be, a nagyközönség május 6-tól láthatja az Akadémia online felületein.

Varázshatalom – Tudás. Közösség. Akadémia – Kiállítás a Magyar Nemzeti Múzeumban

A 200 éves Magyar Tudományos Akadémia a bicentenárium alkalmából a Magyar Nemzeti Múzeummal közösen *Varázshatalom – Tudás. Közösség. Akadémia* címmel időszaki kiállítást rendez a Magyar Nemzeti Múzeumban 2025. május 5. és október 26. között. „A közösség tudása – a tudás közössége” – ez a mottója a tárlatnak, amely öt különböző látványvilágú tematikai egységben mutatja be az Akadémia történetét, közösségteremtő erejét, jelentőségét a nemzeti azonosságtudat és a polgári fejlődés formálódásában, az intézmény belső működését, a tudás létrehozásában és közvetítésében játszott szerepét, valamint a tudományok és a mindennapok kapcsolatát is. A több mint 800 kiállítási tárgy között olyan különlegességek is megtekinthetők, mint például gróf Széchenyi István adományozólevele az Akadémia megalapítására, Kisfaludy Károly halotti maszkja, a székház egykori homlokzatát díszítő oroslánfejek vagy éppen Karikó Katalin Nobel-díja. A kiállítási tárgyak mellett meghatározott pontokon látványos virtuális tartalmak és megoldások, valamint Orosz Klára szobrászművész alkotásai adnak lehetőséget a tudomány, kultúra és történelem közötti mélyebb összefüggések feltárására.

TUDÁS.
KÖZÖSSÉG.
AKADÉMIA.

VARÁZSHATALOM

200 ÉVES A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

KIÁLLÍTÁS AZ MNM K K 2025.
MAGYAR NEMZETI MÚZEUMBAN 05.06.–10.26.



MAGYAR
NEMZETI
MÚZEUM

MTA

200 ÉVES
A MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA



Nobel-díjas kutatók az Amerikai Magyar Akadémikusok Társaságának közgyűlési szimpóziumán

Az Amerikai Magyar Akadémikusok Társasága (AMAT) 2025. május 8–9-én, az MTA közgyűlését követő napokban rendezi meg a Magyar Tudományos Akadémia székházában a külső tagok tudományos szimpóziumát. Az MTA alapításának 200. évfordulója alkalmából szervezett tudományos konferencián az Akadémia mind a 11 osztálya képviselteti magát egy-egy kiemelkedő külső tagja révén, akik osztályuk nevében tartanak majd előadást. A jubileumi konferencia szervezői meghívtak négy Nobel- és egy Abel-díjas kutatót, akik szorosan kapcsolódnak a Magyar Tudományos Akadémiához, így felszólal majd Karikó Katalin (orvosi-élettani Nobel-díj, 2023), Lovász László (Abel-díj, 2021), Aaron Ciechanover (kémiai Nobel-díj, 2004), May-Britt Moser és Edvard Moser (orvosi-élettani Nobel-díj, 2014) is.

Sokszínű tudomány – MTA200 tudományhavi rendezvények

Megmutatni a tudomány változatosságát, visszatekinteni az elmúlt 200 év meghatározó személyiségeire és pillanataira, ízelítőt adni a legizgalmasabb és legértékesebb új tudományos eredményekből — ez a célja az MTA 11 tudományos osztálya, területi bizottságai, az MTA KIK, a Fiatal Kutatók Akadémiája, valamint a határon túli magyar tudományos intézetek és szervezetek által rendezett eseménysorozatnak, amely egy-egy hónapon keresztül az egyes tudományos osztályokhoz tartozó tudományterületeket, illetve az adott szervezetek tudományos tevékenységét helyezi majd a fókuszba. A sort 2025 májusában, az MTA 199. közgyűlését követően a határon túli magyar tudományos intézetek és szervezetek nyitják.

Júniusban az MTA I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya következik, majd a nyári szünet után folytatódik az eseménysorozat. A „tudományhónapok” során változatos programokon — előadások és konferenciák mellett kiállításokon, koncerteken, kerekasztal-beszélgetéseken, filmvetítéseken, könyvbemutatókon — várják a tudományok és a kultúra iránt érdeklődőket, nem csupán a kutatótársakat, hanem a széles nagyközönséget is. Az egyes osztályok saját programhónapjuk ideje alatt az MTA székházának aulájában önálló tárlatot is rendeznek.

Az akadémiai ünnepi „tudományhónapok” beosztása 2025. május és 2026. december között:

2025. május
Határon túli magyar tudományos intézetek és szervezetek

2025. június
I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

2025. szeptember
XI. Fizikai Tudományok Osztálya

2025. október
II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya

2025. november
Az MTA területi bizottságai

2025. december
X. Földtudományok Osztálya

2026. január
III. Matematikai Tudományok Osztálya

2026. február
IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya

2026. március
IV. Agrártudományok Osztálya

2026. április
VIII. Biológiai Tudományok Osztálya

2026. május
MTA Könyvtár és Információs Központ

2026. június
V. Orvosi Tudományok Osztálya

2026. szeptember
VII. Kémiai Tudományok Osztálya

2026. október
VI. Műszaki Tudományok Osztálya

2026. december
Fiatal Kutatók Akadémiája

Sokszínű tudomány –

MTA200 tudományhavi rendezvények:

2025. május – a határon túli magyar
tudományos intézetek és szervezetek

A Széchenyi család zenével foglalkozó tagjainak műveiből válogató koncert, Bolyai Farkas életéről szóló film bemutatója, beszélgetés a kisebbségi identitásról, az Ungvári Nemzeti Egyetem rendezvénye a kárpátaljai magyarság 20. századi sorsfordulóiról — ízelítőül néhány program a határon túli magyar tudományos intézetek és szervezetek 2025. május 12-től a hónap végéig tartó eseménysorozatából. A környező országok mellett a világ minden tájáról érkező magyar tudósok is képviseltetik magukat a rendezvényeken.

Sokszínű tudomány –

MTA200 tudományhavi rendezvények:

2025. június – az MTA I. Nyelv- és

Irodalomtudományok Osztálya

Akadémiai „Ki nyer ma?”, Tudósok hangversenye, Akadémiai „Lyukasóra”, egy tudományról szóló

délelőtt középiskolásoknak „nem középiskolás fokon”, konferencia a dezinformációról, a művészetek és a tudományok kapcsolatáról vagy arról, mit tehet nyelvünk a magyar tudományért, Kaláka-koncert és a zenészként is aktív tudósok hangversenye — a bicentenáriumi év *Sokszínű tudomány* című programsorozatában a Magyar Tudományos Akadémia tudományos osztályai közül elsőként az I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya mutatkozik be 2025 júniusában. Konferenciák, kiállítások, hangversenyek, könyvbemutatók, kerekasztal-beszélgetések, székfoglalók és kreatív programok várják a szakmabelieket és a magyar nyelv- és irodalomtudomány iránt érdeklődőket az MTA székházában. Az *Akadémiai „Ki nyer ma?”* például játékra hív: a Magyar Rádió sikeres vetélkedőjének az MTA200-ra készült változatában a zenei részletek a „népzene” és a „magyar zene” fogalmát járják majd körül olyan művekből válogatva, amelyek szerzői kapcsolódnak az Akadémia világához. *A Tudományról középiskolásoknak — „nem középiskolás fokon”* című, a Középiszkolai MTA Alumni Program céljaihoz illeszkedő rendezvény az MTA I. Osztálya által gondozott hat tudományterületet viszi közelebb a diákokhoz: hallhatunk többek között a Móricz-életműben szereplő ételekről, a magyar paraszti közösségek hitvilágáról, a latin költői szövegek betűlétráiról, a popkultúra és a magaskultúra különbségeiről és arról, hogyan segíthet a nyelvtudomány azonosítani az álhíreket. Az online terjedő dezinformáció felismerése és megfékezése korunk egyik legnagyobb kihívása a tudomány világában is, ugyanakkor azzal is fontos számot vetnünk, hogy a megtévesztés, a manipulálás nem egy új keletű, az online térben keletkezett jelenség. Az MTA I. Osztályának *A trójai falótól az online dezinformációig: hamisság, megtévesztés, manipuláció — interdiszciplináris megközelítésben* című konferenciáján számos tudományterület képviselői szólnak hozzá a kérdéshez. *A Tudósok hangversenye* pedig igazi kuriózumot kínál a résztvevőknek: a klasszika-filológia, a nyelvtudomány, a zenetudomány, az irodalomtudomány, az orientalisztika és a néprajztudomány képviselői ezúttal zenei előadóművészként

kalauzolják el a hallgatóságot Palestrina, Monteverdi, Haydn, Telemann műveitől kezdve megzenésített Vörösmarty-, Arany- és József Attila-verseken át altaj-telengit, kazak és baskír népzeneén keresztül a magyar népdalokig és néptáncokig.

Középiskolai tanulmányi verseny a reformkorról az MTA Alumni Program keretében

A Középiskolai MTA Alumni Program keretében az MTA a 2022/23-as tanévben tanulmányi versenyt hirdetett a fenntarthatóság és klímaváltozás témakörében — első alkalommal szólítva meg közvetlenül a középiskolás korosztályt. A verseny célja — összhangban a programmal — az volt, hogy a legfogékonyabb generáció körében népszerűsítse a tudományos és kritikai gondolkodást, erősítse a korosztály tájékozottságát és vitakészségét, és hiteles tudást adjon át. A verseny szakmai hitelességét az MTA által delegált szakértői testület felügyelte, tartalmának kialakítása során pedig kifejezetten nem egy adott tantárgy ismerete, hanem a problémakör több szempontú feldolgozása volt a cél. A két online selejtezőből és az MTA székházá-

ban megtartott — élőben is közvetített — döntőből álló verseny nem várt sikert hozott: 686 hazai és határon túli középiskolás csapat vett benne részt. A 2025/26-os tanévben az MTA 200. évfordulójához kapcsolódva, *Reformok kora. Polgári átalakulás és modern nemzetépítés Magyarországon, 1825–1867* címmel, új tematikával hirdeti meg az Akadémia tanulmányi versenyét, a diákoknak ez alkalommal a 19. századból és a reformkorból kell felkészülniük a megmérettetésre. A 2025 szeptemberében induló verseny részleteiről a verseny.mta.hu weboldal nyújt bővebb tájékoztatást.

Megemlékezés Pozsonyban, a reformországgyűlések helyszínén

2025. november 3-án — napra pontosan 200 évvel Széchenyi István gróf egy tudós társaság megalapítására tett felajánlása után — Pozsonyban, a reformkori országgyűlések helyszínén, a Magyar Királyi Kamara egykori épületében tart közös tudományos konferenciát a bicentenárium alkalmából a Magyar Tudományos Akadémia és a Szlovák Tudományos Akadémia. Az épületben ma a Pozsonyi Egyetemi Könyvár található.

Nemzetközi tudományos konferenciák

A bicentenáriumhoz kapcsolódva több nemzetközi rendezvénynek is otthont ad a Magyar Tudományos Akadémia. November 4-én délelőtt *The changing role of Academies in the 21st century* címmel ünnepi tudományos konferenciát tartanak az MTA partnerakadémiái elnökeinek és vezető tisztségviselőinek részvételével, amelyen az MTA alapításának 200. évfordulójára emlékező előadásokat követően a tudományos akadémiák 21. századi szerepének újragondolása kerül a középpontba. Délután az Európai Bizottság tudományos tanácsadó



Fotó: Sivák Zsófia

testületét támogató európai akadémiai konzorcium (Science Advice for Policy by European Academies, SAPEA) és az MTA által szervezett konferenciára és műhelyvitára kerül sor *From Evidence to Impact: Academies in the Science-for-Policy Ecosystem. New challenges for science-based policy-advice* címmel, amelyen a tudományos tényeken alapuló szakértői vélemények és állásfoglalások hatékony érvényesítésének eszközeiről lesz szó a mesterséges intelligencia korában. November 5-én 10 órától pedig az Academia Europaea Budapest Tudásközpont *From Fragmentation to Integration: Building a Stronger EU Research Ecosystem* című tudományos szimpóziumának résztvevői azokat a lehetőségeket igyekeznek feltárni, amelyek az együttműködés és a finanszírozás terén gyakran szétföredezettséggel jellemezhető európai kutatási ökoszisztémát erősebbé és összehangoltabbá tehetik. Mindhárom konferencia angol nyelvű, helyszínük az MTA székháza.

Jubileumi tudományünnep

200 év a tudás és a társadalom szolgálatában — ez a jelmondat foglalja össze a bicentenáriumát ünneplő Magyar Tudományos Akadémia mindenkori küldetését az idej Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából. 2025. november 5-én ünnepélyes megnyitóval, díjátadókkal és kiállítás megnyitókkal veszi kezdetét az MTA 200. jubileumának tudományünnepi rendezvénysorozata. Az ünnepi évben újra az Akadémia megújult székházában várjuk az érdeklődőket a november 12-ig tartó eseményeken. A hagyományos kiemelt programok, így a *Nők a tudományban*, a *Tudomány és Parlament*, a *Fiatalkutatók Akadémiája* mellett egész napos rendezvényt tart a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia, esténként pedig a *Tudományünnep+* programsorozat tudomány-népszerűsítő előadásait hallgathatjuk. Ha kilépünk a székházból, az épület homlokzatára tervezett vetítés mesél az Akadémia történetéről, épületéről és működésének egy-egy kevésbé ismert oldaláról.



Borúra derű – A 200 éves Akadémia kincsei

Az MTA és az MTA Könyvtára alapításának 200. évfordulója alkalmából 2025. november 3-án *Borúra derű – A 200 éves Akadémia kincsei* címmel kiállítás nyílik a székház 3. emeletén, melynek célja, hogy ízelítőt adjon az MTA gyűjteményeinek gazdagságából, és a kiállított személyes tárgyak, kéziratok révén felidézze az intézmény történetének fontos alakjait és eseményeit. Az alapító, Széchenyi István munkásságát művei, a *Hitel*, a *Világ* és a *Stadium* eredeti kéziratával, Teleki Józsefnek, az MTA első elnökének, a könyvtár alapítójának emlékét pedig személyes tárgyaival és egy általa vásárolt corvinával, a Carbo-kódexszel idézzük fel. A kiállításon helyet kapnak híres művészek – köztük több akadémikus – kézíratai és személyes tárgyai, mint például Vörösmarty Mihály sakk-készlete és a *Szózat* eredeti kézírata, Arany János *Kapcsos könyve*, Madách Imrétől *Az ember tragédiája* vagy Radnóti Miklós *Bori notesze*. A magyar tudomány halhatatlanjai közül külön tárlót kap Kőrösi Csoma Sándor, Bolyai János, Eötvös Loránd, valamint néhányan a „marslakók” közül: Neumann János, Szilárd Leó és Bay Zoltán. A könyvtár féltve őrzött kincseiből olyan ritkaságok is láthatók majd, mint Európa egyik első nyomtatott könyvének, Gutenberg 42 soros bibliakiadásának egy lapja.

Emlékezet, kánon, kultusz – Az MTA Művészeti Gyűjteményének állandó kiállítása

A székház 3. emeleti teremsorának rekonstrukcióját követően, 2025 novemberétől újra látogatható lesz az MTA Művészeti Gyűjtemény állandó kiállítása. A bemutató az akadémiai kollektív gerincét képező, 19. századi, illetve a 20. század elejéről származó portrékból nyújt válogatást. A festmények és szobrok akadémikusokat és az intézmény vezetőit

ábrázolják, akikre az utókor mint a korszak legjelentősebb tudósaira, literátoraira és politikus személyiségeire emlékezik. A látogató így találkozhat többek között Széchenyi István, Kazinczy Ferenc, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Deák Ferenc, Eötvös József, Arany János és Mikszáth Kálmán arcképeivel. A kiállítás fókuszában az Akadémia tagjai által gyakorolt közösségi emlékezet, az intézmény kánon- és kultuszeremtő tevékenysége áll. Említést érdemel, hogy a tárlatnak helyet adó teremsorban működött Magyarország első nyilvánosan látogatható képgalériája, az európai képzőművészet remekeit felsorakoztató Esterházy (majd Országos) Képtár, a Szépművészeti Múzeum elődintézménye. A kiállításra érkező látogató így az országban egyedülálló, az 1860-as években kialakított képtártermekben ismerkedhet meg az Akadémia képzőművészeti kincseivel.

Ünnepi honlap az Akadémia történetét bemutató sorozattal

Az alapításának 200. évfordulóját ünneplő Magyar Tudományos Akadémia a magyar kultúra és tudomány meghatározó intézményeként arra törekszik, hogy minél többeket vonjon be a bicentenáriumi megemlékezésekbe. Az ünnepi esztendő legfontosabb fóruma a 2024 végén indított mta200.hu honlap, amelyen az Akadémia folyamatosan hírt ad a várható ünnepi eseményekről és a jubileumhoz kapcsolódó egyéb programokról.

Az mta200.hu ugyanakkor átfogó képet nyújt az Akadémia első 200 évéről is. Az MTA elnökeit bemutató sorozat mellett történészek, irodalomtörténészek segítségével idézi fel az intézmény történetének legmeghatározóbb eseményeit. Az írások a kora újkori tudományos társaságoktól kezdve a Magyar Tudományos Akadémia megalapításán át a hazai és a nemzetközi tudományos életben betöltött mindenkori szerepéig mutatják be az intézmény és rajta keresztül a magyar tudományosság elmúlt két évszázadát.

Hírlevél

Az Akadémia alapításának 200. évfordulója alkalmából az MTA Kommunikációs Főosztálya áprilisban ünnepi hírlevelet indított. Az mta.hu, az mta200.hu és az MTA YouTube-csatornája tartalmából válogató hírlevélben a 2025-ös és 2026-os ünnepi évek kiemelt eseményeit, kiállításait, filmjeit, szöveges tartalmait, valamint a tudományos osztályok által szervezett programokat ajánljuk a feliratkozók figyelmébe. A hírlevélben időszakosan az mta.hu honlapon megjelenő egyéb, nem szorosan az ünnepi eseményekhez kapcsolódó tartalmakról, például pályázati felhívásokról, akadémiai állásfoglalásokról is tájékoztatást adunk. A hírlevélre az mta200.hu oldalon lehet feliratkozni.

Filmek

A jubileumi évben a programok, kiállítások és hagyományos kiadványok mellett kisfilmekkel is felidézzük, milyen volt egykor, és mi ma az Akadémia. Megelevenedő fotókkal emlékezünk a történetére, időtálló gondolataikkal jelentős személyiségeire. Az intézmény egykori elnökeit, tudósokat és kutatókat szólaltatunk meg arról, mit jelent számukra választott hivatásuk, és azt is bemutatjuk, milyen eredményeket hoz a hazai felfedező kutatás, ha a tehetséget és kiválóságot nemzetközi mércével is versenyképes támogatási rendszer ösztönzi. A kisfilmeket az mta200.hu oldalon tesszük közzé.

Nekem a tudomány – Kutatói vallomások

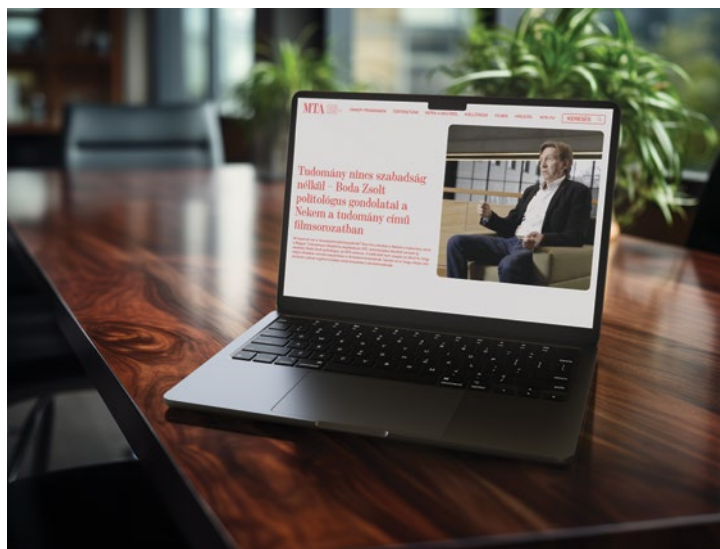
22 kiváló kutató, köztük a Nobel-díjas Karikó Katalin vall egy-egy percben a tudományhoz és saját szakterületéhez fűződő viszonyáról. A legkülönbözőbb tudományterületek művelői osztják meg gondolataikat a tudomány jelentőségéről és a társadalomban betöltött szerepéről.

Üzenetek – Időtálló gondolatok egykor élt akadémikusoktól

Mit üzen korunknak Arany János, Széchenyi István vagy Eötvös Loránd? A sorozatban az Akadémiához köthető neves személyiségek eredeti kézíratait virtuálisan lapozgatva idézzük fel egy-egy maig érvényes gondolatukat.

Lendületben – Akadémiai program kiváló kutatóknak

A 11 részből álló sorozat az Akadémia 2009-ben indított Lendület Programjának egy-egy kiemelkedő sikertörténetét mutatja be. A rövid portréfilmekben a Magyarországon folytatott, nemzetközileg is versenyképes kiválósági kutatásokat támogató program keretében önálló kutatócsoportot alapító fiatal kutatók beszélnek kutatásaikról.



Elnöki portrék

A beszélgetéssorozatban Freund Tamás agykutató, az MTA jelenlegi elnöke, valamint Lovász László matematikus, Berend T. Iván történész, Pálinkás József fizikus és Vizi E. Szilveszter orvos, farmakológus, az intézmény korábbi elnökei osztják meg gondolataikat arról, mit jelent, illetve jelentett számukra e felelősségteljes poszt betöltése. Visszaemlékezéseik nyomán nem csupán kiemelkedő kutatói pályákat ismerhetünk meg, hanem képet kaphatunk az elmúlt évtizedek tudománytörténetéről is.

200 éves
a Magyar Tudományos Akadémia –
200 éves közös történetünk.
Ünnepeljünk együtt!

A változtatás jogát fenntartjuk!



Fotó: Fortepan

MTA